

ANTUN MOTIKA

crteži

pripremni radovi
za realizaciju skulptura u staklu

Doći danas u životni i radni prostor Antuna Motike, zateći blagonaklonost, mladenačku i nemirnu zapitanost, znači moći uvidom doseći desetljećima akumulirano likovno blago, činjeno i čuvano s ogromnom predanošću i ljubavlju. Desetine i stotine crteža. Po godinama. Po sadržajima. Bikovi, krave, koze, konji, mačke, ribe, golubovi, vrčevi i vaze. Dopravljeni pripremni crteži-projekti za realizaciju skulptura u staklu i izdvojene nemirne skice, nebrojne. Mape i svežnjevi. Jednostavan i nepretenciozan papir, kao gotovo nebitna potka čudesnim crtežima. Godina samo 1961/1962. u kojoj intenzivno njeguje svoju osebujnu vezanost uz plamen, za skulpturu u staklu i tek jedna od mogućnosti raskošne stvaralačke naravi Antuna Motike.

Crtačka a potom skulptorska pretvorba otpočinje od realistične polaznice i biva preobražena metodološki jasnom transformacijom u egzistencijalan oblik. Živa i spontana, široka crtačka linija sintetizira bitno, ali i ističe detalj kao specifičnu karakteristiku, uvijek imajući na umu da će hirovita kušnja vatre otrpjeti samo zgusnute forme, no redukcija ne ide nikad tako daleko da bi krojila dotičnicu između pojmovnog i prepoznatljivog. U snažnom i moćnom impostiranom sklopu bika, sakupljenom miru i blagosti krave, kapricioznosti i skercoznosti koze, mekoći i gipkosti mačjeg pokreta. Crtež istovremeno svodi na škrtošću orisa i raskošno razvodi u sočnost i oblinu, životno pulziranje tijela, tendirajući ka sažimanju i mekoći elipsoidne forme, svojevrsnom jezgru na koju će adirati i dopisati mimetičke naznake radi što jasnije i što vidnije identifikacije. Ako se Antun Motika skercozno poigra dužinom ili rasponom rogovlja, krhkošću repa ili lomnim povezom masa, tada prema crtežu za skulpturu korigira uz peć, uz vatru, reagirajući promptno, znajući da staklo iziskuje rigoroznost provedbe, strpljivost, preciznu pripravu i postupno i mirno slojevanje radnji. A da su iznenađenja pratilja rada u staklu! Crteži govore o svojstvima upravo sve druge oblikovne materije o staklu i njegovim datostima. I upravo staklu i udivljenju pred prozračnošću, sjajem i odsjaju, mekim previranjem materije, pred čudesnom i lomnošću i tvrdoćom, ujedno imamo zahvaliti velik broj nastalih crteža. Radi opčinjenosti materijom sačinjeni su crteži sažeti i pročišćeni do jednostavnog oblikovno-sadržajnog sklopa, negdje na relaciji prožimanja realnog i imaginarnog, do rafiniranog i plemenitog sklada cjeline. Ova radikalna redukcija i svođenje na suštinsko znači Motikin nov sporazum s prirodom, bez disonantnosti. Umjesto krnjenja, zataje i nijekanja, nastako je cijeli sabir građenja sasma pregledne i jasne sintakse oblika, bilo animalnih, bilo antropomorfnih, bilo uporabnih odrednica i korijena. I svi su jasno predestinirani (crteži) pretapanju u drugu materiju, a na žalost do danas je malen broj realiziranih i među njima velik broj oštećenih. Ostaju crteži kao šansa i podsjet, kao jedna od bezbroja mogućnosti fragmentarnog tematiziranja, prikaza djelića opusa Antuna Motike. Izložbom se nije htjelo umanjiti ili krnjiti značaj i vrijednost stvaralaštva Antuna Motike, no ukazati na jedan sasma zanimljiv i osebujan segment iz širokog dijapazona interesa i ostvarenja umjetnika Antuna Motike.

Gorka OSTOJIĆ-CVAJNER